

Το «42%» και η **τακτική** των **πολιτικών κομμάτων** για τις εκλογές του Οκτώβρη

Οι μεταρρυθμίσεις αποτελούν μονόδρομο για το κυβερνών κόμμα, κατέστησε σαφές ο πρωθυπουργός κ. Κ. Καραμανλής, σε δηλώσεις του αμέσως μετά τον ανασχηματισμό της κυβέρνησης, δίνοντας με αυτόν τον τρόπο και το πολιτικό στίγμα του κυβερνώντος κόμματος (και) προς τις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές. Ο κ. Καραμανλής, λαμβάνοντας θέση μάχης μπροστά στις κύλπες του Οκτώβρη, οι οποίες, παρά τις περί του αντιθέτου διακηρύξεις, είναι

απολύτως βέβαιοι, ότι θα επηρεάσουν άμεσα την εικόνα του κυβερνώντος κόμματος, δεν επιστράτευσε μόνον τις εφεδρείες στον ανασχηματισμό, αλλά επαναδιατύπωσε και την τακτική της ΝΔ, επενδύοντας και στις «θετικές προσδοκίες» που διαμορφώνουν οι μεταρρυθμίσεις στις δημοσκοπήσεις της κοινής γνώμης. «Το νέο κυβερνητικό σχήμα», υπογράμμισε, «έχει έναν σκοπό: Να προχωρήσει ακόμα πιο αποφασιστικά, πιο γρήγορα τις μεταρρυθμίσεις που έχει ανάγκη ο τόπος: Στο κράτος, την οικονομία, την

Παιδεία, την Υγεία. Η στρατηγική των μεταρρυθμίσεων είναι κομβικής σημασίας. Αυτή τη στρατηγική θα συνεχίσουμε, με ακόμη μεγαλύτερη αποφασιστικότητα. Με ακόμη εντονότερους ρυθμούς».

«42%» και οι υπερπεριφέρειες οι δύο όψεις του ίδιου νομίσματος

Ποιες είναι όμως οι μεταρρυθμίσεις τις οποίες έχει προωθήσει ή αναμένεται να προωθήσει, το κυβερνών κόμμα στο χώρο της Τοπικής Αυτο-

διοίκησης έως τις εκλογές του Οκτωβρίου 2006;

Κατ' αρχάς, είναι η καθιέρωση του «42%» - το σχετικό νομοσχέδιο ψηφίσθηκε προσφάτως από την κυβερνητική πλειοψηφία στη Βουλή. Το 42%, όμως, αποτελεί πράγματι μία μεταρρυθμιστική τομή, όπως διατείνονται κυβερνητικά στελέχη, ή είναι μία μικροπολιτική επιλογή της κυβερνητικής παράταξης, όπως ισχυρίζεται η αντιπολίτευση, με στόχο η τελευταία να αποκομίσει πρόσκαιρα και ευκαιριακά οφέλη και να διασκεδάσει τις εντυπώσεις ενόψει των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών;

Η *δεύτερη* μεταρρύθμιση, της οποίας όμως οι όροι δεν έχουν ακόμη αποφασιστεί πλήρως, είναι η περιφερειακή αναδιάρθρωση, δηλαδή η σύσταση πέντε μειζόνων περιφερειών, που θα αναλάβουν να διαχειριστούν τα κονδύλια του Δ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης. Η πρωτοβουλία αυτή, παρότι το τελικό κείμενο του σχετικού νομοσχεδίου δεν εδόθη ακόμη στη δημοσιότητα, έχει αρχίσει να δέχεται έντονες επικρίσεις, τόσο από τα κόμματα της αντιπολίτευσης όσο και από τους αρμόδιους φορείς, όπως είναι η ΚΕΔΚΕ. «Σε καμία περίπτωση δεν συμφωνούμε με τις 5 "Υπερπεριφέρειες" που αποτελούν άλλο ένα ενδιάμεσο επίπεδο, με ρόλο διοικητικό και ρόλο αναπτυξιακού προγραμματισμού και αφαιρούν από την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, πριν ακόμη από τη γέννησή της, τον σημαντικότερο ρόλο και τον αποχρώντα λόγο ύπαρξής της: την περιφερειακή ανάπτυξη».

Η επιμονή ωστόσο του πρωθυπουργού κ. **Κ. Καραμανλή** στο μεταρρυθμιστικό πρόγραμμα της κυβέρνησης, σημαίνει ότι η περιφερειακή αναδιάρθρωση και το «42%» θα αποτελέσουν κομβικά σημεία στην αντιπαράθεση των πολιτικών κομμάτων προς την εκλογική αναμέτρηση του Οκτωβρίου 2006. Τα θέματα αυτά - και κυρίως το «42%» -, άρχισαν ήδη να διαμορφώνουν νέες δυναμικές και στα κόμματα και οδήγησαν σε επανεξέταση της τακτικής τους. Αυτό τουλάχιστον κατέδειξαν οι τοποθετήσεις των εκπροσώπων τους στη Βουλή κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου για την καθιέρωση του «42%» στην ανάδειξη των δημάρχων και των νομαρχών από την πρώτη Κυριακή. Είναι ενδεικτικό ότι το κύριο επιχείρημα της κυβέρνησης για την αναγκαιότητα της αλλαγής του εκλογικού συστήματος είναι ότι με αυτόν τον τρόπο επιδιώκεται η δημιουργία ισχυρών ΟΤΑ. «Θέλουμε μία Αυτοδιοίκηση ισχυρή στην πράξη», δήλωσε στη Βουλή ο καθ' ύλην αρμόδιος υπουργός Εσωτερικών κ. **Πρ. Παυλόπουλος**, «ενόψει του αναβαθμισμένου θεσμικού ρό-

λου που πρόκειται να διαδραματίσει στο άμεσο μέλλον, αλλά και ενόψει του ρόλου της στο Δ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης». Η περιφερειακή αναδιάρθρωση και το «42%» αποτελούν, μ' άλλα λόγια, για την κυβέρνηση τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος, που απαιτούν στο ερώτημα για τον ρόλο που καλούνται να διαδραματίσουν οι ΟΤΑ στο «αναπτυξιακό μοντέλο» της χώρας.

Βεβαίως, υπάρχει και η άλλη άποψη: Στο επιχείρημα του κ. Παυλόπουλου, όπως επισήμαναν οι βουλευτές των κομμάτων της αντιπολίτευσης κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου στη Βουλή, διαπιστώνεται μία ανακολουθία αν ληφθεί υπόψη ότι, *πρώτον*, το «42%» περιορίζει αντικειμενικά τη δημοκρατική νομιμότητα των δημάρχων και των νομαρχών και, ως εκ τούτου, τις δυνατότητες παρέμβασης στις αναπτυξιακές και διαχειριστικές δυνατότητες της χώρας και, *δεύτερον*, το ειδικό βάρος της Αυτοδιοίκησης στην αναπτυξιακή πορεία της χώρας δεν εξαρτάται μόνον ή κατ' εξοχήν από το εκλογικό σύστημα, αλλά και από τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις.

Το «42%» έχει ανατρέψει τα δεδομένα των εκλογών

Ανεξαρτήτως πάντως από τη βασιμότητα ή μη αυτής της άποψης, είναι γεγονός ότι το «42%» έχει επιφέρει πλήρη ανατροπή στα έως δεδομένα των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών. Ένα από τα επιχειρήματα της κυβέρνησης παραμένει ότι το «42%» υπαγορεύθηκε και από την ανάγκη της «ευθυγράμμισης» του εκλογικού συστήματος ανάδειξης των δημάρχων και

των νομαρχών με το ποσοστό εκλογής της κυβέρνησης. «Το απλό ερώτημα του πολίτη», έχει δηλώσει επανειλημμένως ο πρώην γραμματέας της ΝΔ και εμπνευστής του «42%», κ. **Β. Μείμαρakis**, «είναι ότι μία χώρα κυβερνάται με 41%-42% ή και 40%. Και μία κυβέρνηση αδιατάραχτα τέσσερα χρόνια κυβερνάει και λαμβάνει αποφάσεις για εθνικά θέματα, για την ένταξη της χώρας σε υπερεθνικούς οργανισμούς για το ευρώ, για την αλλαγή του εθνικού μας νομίσματος».

Το επιχείρημα αυτό έχει ήδη χαρακτηριστεί ως υποκριτικό από στελέχη της αντιπολίτευσης. Προς επίρρωση αυτής της άποψης στελέχη του ΠαΣοΚ επικαλούνται και την τοποθέτηση του καθηγητή Συνταγματικού Δικαίου κ. Δ. Τσάτσου στο συνέδριο της ΚΕΔΚΕ - του οποίου ουδείς αμφισβητεί, αν μη τι άλλο, την επιστημονική τεκμηρίωση γύρω από αυτό το θέμα. Σύμφωνα με αυτήν, η δεδηλωμένη της Βουλής με τους 151 βουλευτές, δεν έχει σχέση με τις αρμοδιότητες και τις λειτουργίες του Δημάρχου, ο οποίος με το 42% θα «ελέγχει» το 60% της πλειοψηφίας του Δημοτικού Συμβουλίου και το οποίο δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να τον αμφισβητήσει.

Η κυβέρνηση υποστηρίζει ακόμη ότι το «42%» αποτρέπει τις ευκαιριακές συμμαχίες της δεύτερης Κυριακής μεταξύ των υποψηφίων. «Τη δεύτερη Κυριακή υπήρχαν ευκαιριακές συμμαχίες που δεν είχαν καμία προγραμματική λογική», δή-

λωσε ο κ. Παυλόπουλος. «Αποτέλεσμα; Οι δημοτικές αρχές που εκλέγονται, δεν μπορούσαν να εφαρμόσουν το πρόγραμμά τους. Έχουμε πλειάδα δημάρχων οι οποίοι την επομένη που εκλέγονταν δήμαρχοι, έχαναν σχεδόν την πλειοψηφία του Δημοτικού Συμβουλίου». Αν και ουδείς μπορεί να αμφισβητήσει ότι στις εκλογικές αναμετρήσεις για την ανάδειξη των αιρετών έχουν καταγραφεί και... ευκαιριακές συμμαχίες, είναι γεγονός ότι αυτές δεν εξαλείφονται με το «42%». Οι λόγοι που επέβαλαν αυτές τις συμμαχίες δεν έχουν σχέση μόνον με το εκλογικό σύστημα, αλλά και με το ρόλο τον οποίον επιχειρούσαν να παίξουν τα ίδια τα πολιτικά κόμματα στην εκλογική διαδικασία ή ακόμη και με προσωπικές φιλοδοξίες ή πικρίες, που επηρεάζουν την συμπεριφορά των υποψηφίων.

Είναι αλήθεια ότι το κυβερνών κόμμα με την καθιέρωση του «42%» επεδίωξε να περιορίσει, όπως διατείνονται τα κυβερνητικά στελέχη, τους αντάρτες υποψήφιους. Ο στόχος αυτός όμως, όπως παραδέχθηκε και ο ίδιος ο κ. **Β. Μεϊμαράκης** μιλώντας στην ΚΕ του Κόμματος, δεν επιτεύχθηκε. Απεναντίας, παρά το «42%», η ΝΔ μοιάζει μ' ένα καζάνι που βράζει, καθώς στελέχη της αμφισβητούν βασικές επιλογές του Κόμματος στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές. «Εμείς δεν πιστεύουμε ότι υπάρχουν αντάρτες - ο καθένας μπορεί να κατέβει ελεύθερα», δήλωσε ο κ. **Μεϊμαράκης**. «Βεβαίως, όταν αυτό αφορά το χώρο μας με διάλογο προσπαθούμε να τους πείσουμε. Πέραν της πειθούς, πέραν

του διαλόγου δεν έχουμε άλλους τρόπους για να μπορέσουμε να πείσουμε, ακόμη και να πιέσουμε αν θέλετε». Είναι προφανές ότι το «42%» δεν εξαφανίζει, ούτε καν περιορίζει, τους αντάρτες, καθώς οι δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές υποτάσσονται σε ξεχωριστή δυναμική.

Από την άλλη πλευρά, στελέχη της αντιπολίτευσης, κατά τη σχετική συζήτηση του νομοσχεδίου στη Βουλή, καταλόγισαν στην κυβέρνηση μικροκομματικές σκοπιμότητες στην καθιέρωση του «42%», που δεν έχουν σχέση με τις αναγκαίες και επιβεβλημένες μεταρρυθμίσεις στο χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως είναι τα οικονομικά των ΟΤΑ ή η καθιέρωση της Αυτοδιοίκησης δεύτερου βαθμού στο επίπεδο της περιφέρειας. Επέρριψαν ευθύνες, μ' άλλα λόγια, στην κυβέρνηση ότι με το «42%» επιχειρεί να αλλοιώσει την εικόνα των εκλογών, να αποκομίσει κομματικά οφέλη με την αναδιάταξη του «χάρτη της Αυτοδιοίκησης», να περιορίσει τις

απώλειες σε ψήφους και να αντιστρέψει το αρνητικό για τη ΝΔ κλίμα.

Για τη ΝΔ η μάχη των εντυπώσεων στις πρωτεύουσες των νομών

Τι δείχνουν όμως τα πραγματικά δεδομένα που λαμβάνουν υπόψη τους τα πολιτικά κόμματα στην πορεία προς τις εκλογές;

Κατ' αρχάς, από μελέτες... επί χάρτου που έχει πραγματοποιήσει η Ρηγύλλης στις πρωτεύουσες των 52 νομών και τις αντίστοιχες νομαρχίες με βάση τ' αποτελέσματα των βουλευτικών εκλογών του 2004 και των δημοτικών και νομαρχιακών εκλογών του 2002, προκύπτουν τα εξής:

Η ΝΔ στις εθνικές εκλογές (Μάρτιος 2002) απέσπασε ποσοστό πάνω από 42% σε 40 πρωτεύουσες νομών. Αντιθέτως, στις δημοτικές και νομαρχιακές εκλογές κατάφερε να εκλέξει από τον πρώτο γύρο μόνο εννέα δημάρχους πρωτευουσών νομών.

Σήμερα ο στόχος μετά και την αλλαγή του εκλογικού συστήματος ανάδειξης των δημάρχων και των νομαρχών είναι να υπάρξει, τρόπον τινά, «συγκερασμός» αυτών των δύο δεδομένων. Να κατορθώσει το κυβερνών κόμμα να αυξήσει την παρουσία του στις πρωτεύουσες νομών, ώστε να κερδίσει τις εντυπώσεις των εκλογών του Οκτωβρίου 2006. Κι αυτό διότι τα ποσοστά των πρωτευουσών των νομών στις δημοτικές εκλογές, αλλά και των νομαρχιακών εκλογών, αποτελούν συνήθως «σαφή ένδειξη» για την φθο-

«42%» έχει επιφέρει
πλήρη ανατροπή
στα έως τώρα δεδομένα
των δημοτικών και
νομαρχιακών εκλογών

ρά ή μη του κυβερνώντος κόμματος. Δεύτερον, ο πρώην γραμματέας της ΝΔ κ. Β. Μείμαρκης, εκτιμά ότι το νέο σύστημα ανάδειξης των δημάρχων και των νομαρχών, δεν θα έχει ως αποτέλεσμα να περιοριστεί δραστικά η δύναμη των μικρών κομμάτων και, ως εκ τούτου, είναι αναλογικότερο από το προηγούμενο. «Εμείς πιστεύουμε ότι είναι πιο αναλογικό σύστημα», είπε μιλώντας στην ΚΕ της ΝΔ. «Θέλω όλοι αυτοί που λένε σήμερα ότι το σύστημα αυτό δεν είναι σωστό, να μετρήσουν τι αριθμό δημοτικών ή νομαρχιακών συμβούλων έχουν οι παρατάξεις, ανάλογα με τα ποσοστά τους στο σύνολο των δημοτικών συμβούλων. Διότι διάβαζα προημερών ότι τα κόμματα της Αριστεράς μπορεί να μπουν στο περιθώριο. Τα ποσοστά του ΣΥΝ και του ΚΚΕ που προνομακά κινούνται άνετα σ' αυ-

τοπικό επίπεδο «με αυτοδιοικητικές προσωπικότητες και με προγραμματικές συγκλίσεις, χωρίς καμία αγκύλωση». «Όπου έχουν εκλεγεί αυτοδιοικητικοί που έχουμε υποστηρίξει», αναφέρεται στην απόφαση, «είτε είναι στο χώρο μας είτε είναι συνεργαζόμενοι, κατά τεκμήριο και πάλι θα είναι υποψήφιοι. Όπου δεν έχουν εκλεγεί θα προσπαθήσουμε να βρούμε τον καλύτερο, μέσα από συνεχή διάλογο, που αν δεν ευδοκιμήσει σε ορισμένες περιπτώσεις, θα πάμε σε εκλογή από τις Δημοτικές μας Συνελεύσεις». Η ΝΔ μάλιστα αφήνει ανοικτό και το ενδεχόμενο να μη υποστηρίξει συγκεκριμένους υποψηφίους σε ορισμένους δήμους. «Δεν χρειάζεται να δώσουμε παντού στήριξη», τονίζεται. «Θα κρίνουμε ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες που υπάρχουν. Η υποψηφιότητα του νομάρχη και του δημάρχου της πρωτεύουσας

σεις -να αποσπάσει ένα σημαντικό κομμάτι των ψηφοφόρων και της Ν Δ. Από την άλλη πλευρά, η υποψηφιότητα αυτή δημιουργεί μία νέα δυναμική η οποία θα επηρεάσει κι άλλες περιοχές κυρίως της βόρειας Ελλάδας. Η απόφαση της ΚΕ του κυβερνώντος κόμματος, κατά τ' άλλα, αφήνει ανοικτό το ενδεχόμενο στη ΝΔ να ελιχθεί υποστηρίζοντας ανεξάρτητους υποψηφίους, όπως έκανε και στις προηγούμενες εκλογές, ή να καταλήξει σε συμφωνίες στο δεύτερο κυρίως γύρο ακόμη και με το ΚΚΕ ή να μην κατεβάσει καν δικούς της υποψηφίους σε δήμους στους οποίους δεν διαθέτει ισχυρά ερείσματα, υποστηρίζοντας μ' αυτόν τον τρόπο σιωπηρά τους υποψηφίους άλλων κομμάτων.

Ανακατατάξεις και στα άλλα κόμματα

Το «42%», όμως, έχει επιφέρει σοβαρές ανακατατάξεις και στα κόμματα της αντιπολίτευσης. Ο κ. Γ. Παπανδρέου, αμέσως μετά την σύγκληση του Πολιτικού Συμβουλίου του Κόμματος για τις δημοτικές εκλογές στην Ανάβυσσο (7 Φεβρουαρίου 2006) δήλωσε: «Το ΠΑΣΟΚ έχει ολοκληρωμένο πλαίσιο, ριζοσπαστική πρόταση, πρόταση για την περιφέρεια, την Αυτοδιοίκηση, την αποκέντρωση, τη συμμετοχή του πολίτη στις αποφάσεις. Θα βαδίσουμε συντεταγμένα στις δημοτικές εκλογές, με υποψηφίους που μπορούν να σηκώσουν το βάρος των μεταρρυθμίσεων που εμείς προτείνουμε».

Το ΠΑΣΟΚ, όπως έχει καταδείξει και η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων, επιμένει στη συνεργασία με τα κόμματα κυρίως της Αριστεράς, λαμβάνοντας υπόψη και τα νέα δεδομένα τα οποία δημιουργεί η αλλαγή του εκλογικού νόμου. Ως εκ τούτου, δεν διστάζει να προχωρήσει ακόμη και σε στήριξη των υποψηφιοτήτων του ΣΥΝ, παρότι η πλατεία Κουμουνδούρου αποφεύγει να πάρει επίσημα θέση, εμμένοντας ωστόσο στην άποψη που εξέφρασε πρόσφατα ο κ. Α. Αλαβάνος. Ο κ. Αλαβάνος υποστηρίζει ότι το κόμμα θα πρέπει να επιμείνει «στην εναλλακτική, αριστερή, ριζοσπαστική, οικολογική παρουσία, παίρνοντας υπόψη βέβαια τις πιέσεις και τα νέα ζητήματα, ειδικά στη λογική της χαμένης ψήφου, που βάσει το 42% και προσαθώντας να κάνουμε ακόμη πιο ευρύτερες συνεργασίες με δυνάμεις που μπορούμε να συμφωνήσουμε ώστε στο λάκκο που άνοιξε η ΝΔ να πέσει η ίδια μέσα».

τούς τους χώρους, είναι πολύ μεγαλύτερα απ' ότι τα ποσοστά τους στο σύνολο των δήμων. Ενώ το ποσοστό τους σε επίπεδο ψήφων μπορεί ν' αγγίζει το 8-10%, στους 1100 δήμους έχουν 19%. Αυτό σημαίνει κάτω από το 2% του συνόλου των δήμων και σημαίνει ότι δεν υπάρχει αναλογικότητα, όπως δεν υπάρχει αναλογικότητα στο σύνολο των δημοτικών συμβούλων. Είναι σίγουρο ότι θα βγάλουν περισσότερους». Πως ερμηνεύεται αυτό την πράξη; Ότι το κυβερνών κόμμα «επιτρέπει» στα κόμματα της Αριστεράς να εκλέξουν... δημοτικούς συμβούλους. Γεγονός είναι ακόμη ότι ο νέος εκλογικός νόμος έριξε τη σκιά του και στην επιλογή των προσώπων - κι αυτό παρά τις περί του αντιθέτου επίσημες διακηρύξεις. Η ΝΔ, όπως επισημαίνεται στην απόφαση της ΚΕ του Κόμματος στις 9 Φεβρουαρίου 2006, αν και δεν προτίθεται να προχωρήσει σε κεντρική συμφωνία με κανένα κόμμα, εν τούτοις ενθαρρύνει τις συνεργασίες σε

του νομού, είναι πολιτική επιλογή και πολιτική απόφαση».

Η απόφαση αυτή μπορεί μεν να μεταθέτει, όπως προείπαμε, τη μάχη των εντυπώσεων στις πρωτεύουσες των νομών όπου το κυβερνών κόμμα θα κατεβάσει δικούς του υποψηφίους, αλλά δεν υποτάσσεται απολύτως στη λογική του «42%». Σ' ορισμένες περιπτώσεις αποδεικνύεται μάλιστα και ανίσχυρη. Όπως είναι, για παράδειγμα, στη Θεσσαλονίκη. Αν και το κυβερνών κόμμα ήλπιζε ότι θα κέρδιζε άνετα το Δήμο από την πρώτη Κυριακή, τα δεδομένα ανατράπηκαν μετά από την απόφαση του προέδρου του ΛΑ.Ο.Σ. κ. Γ. Καρατζαφέρη να κατέλθει υποψήφιος. Το αν ο κ. Παπαγεωργόπουλος θα κατορθώσει τελικά να εκλεγεί από την πρώτη Κυριακή, αμφισβητείται έντονα πλέον, καθώς ο κ. Γ. Καρατζαφέρης εκτιμάται ότι επενδύοντας σε εθνικιστικά κυρίως συνθήματα, θα κατορθώσει - όπως δείχνουν εξάλλου όλες οι δημοσκοπή-

ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΕΔΚΕ - ΧΟΥΜΠΝΕΡ ΣΤΙΣ ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

Υποχρεωτική η συμμετοχή των ΟΤΑ στη διαχείριση του Δ' ΚΠΣ

Ο όρος «εταιρικήτητα» ήταν από εκείνους που ακουγόταν συχνότερα στις επαφές που είχε η αντιπροσωπεία της ΚΕΔΚΕ με υψηλόβαθμα στελέχη της Ε.Ε. στις Βρυξέλλες.

Αυτό το αυτονόητο διεκδικεί - «εντός των τειχών» - και η ελληνική Αυτοδιοίκηση: Συμμετοχή δηλαδή ως βασικού εταίρου στο σχεδιασμό, εφαρμογή και διαχείριση των στόχων της 4ης Προγραμματικής Περιόδου.

Η συμμετοχή των οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στη λήψη αποφάσεων και στο σχεδιασμό των στόχων που θα τεθούν στο πλαίσιο της 4ης Προγραμματικής Περιόδου, τονίστηκε με κάθε τρόπο ότι είναι υποχρέωση των κυβερνήσεων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Μάλιστα στη περίπτωση που αυτό δεν συμβαίνει τα αρμόδια ευρωπαϊκά όργανα μπορούν να μπλοκάρουν κυβερνητικές αποφάσεις επιστρέφοντας πίσω τους σχετικά σχέδια και προγράμματα. Οι προτάσεις που περιέχονται σ' αυτά για να γίνουν δεκτές θα πρέπει να έχουν διαμορφωθεί μετά από διάλογο με την Αυτοδιοίκηση.

Σε παράλληλη συνάντηση η αντιπροσωπεία των δημάρχων ενημερώθηκε ότι στις προτεραιότητες της Επιτροπής για τη διαχείριση των απορριμμάτων οι χώροι υγειονομικής ταφής (ΧΥΤΑ) κατέ-

χουν τη τελευταία θέση. Η επίσκεψη στις Βρυξέλλες πραγματοποιήθηκε στις 18 και 19 Ιανουαρίου με πρωτοβουλία της ΚΕΔΚΕ και με θέμα την πορεία υλοποίησης του Γ' ΚΠΣ και την ενεργότερη συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο σχεδιασμό και υλοποίηση του Δ' ΚΠΣ. Η αντιπροσωπεία της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., αποτελούνταν από τον πρόεδρο κ. Πάρι Κουκουλούπουλο, τον αντιπρόεδρο Γιώργο Γιαννόπουλο, τον γενικό γραμματέα Χρήστο Παλαιολόγο, τα μέλη του Δ.Σ. της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. Γιάννη Αμοιρίδη και Κωνσταντίνο Τζανακούλη. Οι κυριότερες επαφές που είχαν ήταν με την επίτροπο αρμόδια για την Περιφερειακή Επιτροπή, Ντανούτα Χούμπνερ, τον Σταύρο Δήμα, επίτροπο αρμόδιο για θέματα Περιβάλλοντος, καθώς και με τον γενικό γραμματέα της Επιτροπής Περιφερειών Γκέρχαρντ Στάλ.

Ντ. Χούμπνερ: Θέλουμε οπωσδήποτε της συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης

«Η Ελλάδα δεν μπορεί να κερδίσει ενισχυμένη χρηματοδότηση με τη δημιουργία πέντε υπερπεριφερειών.

Οι προθεσμίες για το Γ' ΚΠΣ μπορούν να παραταθούν αρκεί να το ζητήσουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.

Θέλουμε η ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση να συμμετέχει στα σχεδιαζόμενα νέα αναπτυξιακά

μοντέλω».

Αυτές ήταν μερικές από τις απαντήσεις που έλαβε η αντιπροσωπεία της ΚΕΔΚΕ από την επίτροπο Ντανούτα Χούμπνερ. Μάλιστα η ιδιαίτερη βαρύτητα που δίνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στον ενισχυμένο ρόλο της Αυτοδιοίκησης ως εταίρου φάνηκε και από την αποδοχή από την κ. Χούμπνερ πρόσκλησης της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. να μιλήσει σε εκδήλωση που θα πραγματοποιηθεί στη χώρα μας με συμμετοχή των αιρετών της Ελλάδας.

Η αρμόδια επίτροπος για την Περιφερειακή Πολιτική φάνηκε να αντιμετωπίζει με έκπληξη τις σχεδιαζόμενες αλλαγές στο περιφερειακό χάρτη της Ελλάδας. Μάλιστα η κ. Χούμπνερ από τις επαφές της με στελέχη της κυβέρνησης θεώρησε ως αυτονόητο ότι οι νέες δομές που προωθούνται σε επίπεδο περιφερειών έχουν ως στόχο τους εκτός των άλλων να υποκαταστήσουν και τις νομαρχίες.

Από την πλευρά τους οι δήμαρχοι ενημέρωσαν την επίτροπο για τα κυοφορούμενα σχέδια της Ελληνικής κυβέρνησης διατυπώνοντας συγχρόνως και τις αντιρρήσεις τους. Με τη σύσταση ανωνύμων εταιρειών στις υφιστάμενες και στις νέες περιφέρειες, οι οποίες θα υλοποιούν τα προγράμματα που σχετίζονται με έργα τοπικής ανάπτυξης, οι δήμοι χάνουν ουσιαστικά την αρμοδιότητα της εκτέλεσης έργων που αφορούν την περιοχή τους.

Η επίτροπος αν και απέφυγε να εκφράσει επισήμως την άποψή της, κατέστησε ωστόσο σαφές ότι η Αυτοδιοίκηση δεν μπορεί να μείνει εκτός σχεδιασμού και υλοποίησης έργων τοπικού χαρακτήρα. Χαρακτηριστικό είναι και το παρακάτω απόσπασμα των δηλώσεών της αμέσως μετά τη συνάντηση. «Η Επιτροπή δε μπορεί να αναμειγνύεται στα εσωτερικά ενός κράτους μέλους και στο πώς θα διαμορφώνεται η διοικητική του δομή. Θέλουμε οπωσδήποτε τη συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης και την ισχύ της αρχής της εταιρικότητας και μας ενδιαφέρει πρωτίστως να γίνεται με διαφάνεια η χρήση των κονδυλίων». Η αντιπροσωπεία της ΚΕΔΚΕ κατέθεσε στην ευρωπαϊκή επίτροπο συγκεκριμένη πρόταση για τον τρόπο συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης στο νέο σχεδιασμό.

Η πρόταση της ΚΕΔΚΕ

Η πρόταση που κατατέθηκε από ΚΕΔΚΕ και η οποία αντιμετωπίστηκε με ενδιαφέρον από την πλευρά της κ. Χούμπνερ, επικεντρώνει στα ε-

ξής:

Η υλοποίηση των έργων τοπικής ανάπτυξης να ανατεθεί σε ενδιάμεσους φορείς και αυτό να γίνει αφού υπάρξει κοινά συμφωνημένο πλαίσιο απαιτήσεων και συστήματος πιστοποίησης. Για την προγραμματική περίοδο 2007-2013 η ΚΕΔΚΕ προτάσσει τρεις βασικούς στόχους. Πρώτον, τη βελτίωση των διοικητικών δομών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Δεύτερον την ουσιαστική συμβολή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή των εθνικών και περιφερειακών αναπτυξιακών πολιτικών και προγραμμάτων σε τοπικό επίπεδο.

Τρίτον, τα σχέδια που θα αναπτυχθούν να είναι ανάλογα με τις ανάγκες και τις γεωγραφικές ιδιαιτερότητες της κάθε περιοχής.

Οι αγροτικοί δήμοι να μπορούν να αναλαμβάνουν την εφαρμογή προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης. Μάλιστα προτείνεται την εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων αγροτικής ανάπτυξης που συνδέονται με τον τουρισμό, τις τοπικές βιομηχανικές δραστηριότητες, τον πολιτισμό, τις κοινωνικές υπηρεσίες και τις μεταφορές, να την αναλάβουν ομάδες τοπικής δράσης, στις οποίες θα συμμετέχουν και οι αγροτικοί ΟΤΑ. Αντίστοιχα οι αστικοί δήμοι να μπορούν να αναλάβουν την εφαρμογή προγραμμάτων αστικής ανάπτυξης, τα οποία θα προωθούν την αστική αναζωογόνηση με τη μέριμνα για τους μετανάστες και τα φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.

Για να μπορέσει να υλοποιηθεί με σωστό τρόπο η σχετική διαδικασία ζητήθηκε από την επίτρο-

πό κ. Χούμπνερ η παροχή τεχνικής βοήθειας και συνεργασίας με τις υπηρεσίες της.

Σε ότι αφορά τα κονδύλια που αναλογούν στην Ελλάδα για την Προγραμματική Περίοδο 2007-2013 όπως διευκρινίστηκε αυτά καθορίζονται με βάση τα χαρακτηριστικά των υφιστάμενων 13 ελληνικών διοικητικών Περιφερειών και όχι των 5 υπερ-περιφερειών.

Απορρόφηση πόρων του Γ' ΚΠΣ ως το 2008

Για το μείζον ζήτημα των συμβάσεων για τα συγχρηματοδοτούμενα έργα από τη συνάντηση προέκυψε ότι η ημερομηνία 31.12.2006, ως υποχρεωτική και τελική ημερομηνία για την υπογραφή τους είναι διαχειριστικό θέμα του κράτους μέλους. Αυτό ουσιαστικά σημαίνει ότι

η ημερομηνία μπορεί να τροποποιηθεί αρκεί να κατατεθεί σχετικό αίτημα από την ενδιαφερόμενη κυβέρνηση. Η υποχρεωτική προθεσμία που τίθεται από την Επιτροπή είναι η 31.12.2008. Πρόκειται για την καταληκτική προθεσμία της περαίωσης των συγχρηματοδοτούμενων Επιχειρησιακών Προγραμμάτων 2000-2006.

Αξίζει να επισημανθεί ότι η επίτροπος Ντ. Χούμπνερ επισήμανε κατ' επανάληψη τόσο στην αντιπροσωπεία των δημάρχων όσο και στις δηλώσεις της ένα βασικό τρίπτυχο: την απλούστευση των διαδικασιών, τη διαφάνεια και την εταιρικότητα.

Με ευγενικό δηλαδή τρόπο, μας στέλνει το μήνυμα ότι την Ευρώπη την ενδιαφέρει η Ελλάδα να αντιμετωπίσει τη διαφθορά που επικρατεί σε διάφορα επίπεδα της διοίκησης, να μειώσει τη γραφειοκρατία και συγχρόνως για τις νομοθετικές πρωτοβουλίες της να έχει κάνει διάλογο με τους εμπλεκόμενους φορείς.

Στ. Δήμας : Σχεδιασμός στη βάση της εταιρικότητας

Η αντιπροσωπεία της ΚΕΔΚΕ συναντήθηκε και με τον Έλληνα επίτροπο στην Ευρωπαϊκή Ένωση Σταύρο Δήμα, ο οποίος είναι αρμόδιος για τα θέματα περιβάλλοντος. Ο Δήμας ενημέρωσε την αντιπροσωπεία για τη νέα στρατηγική της Ε.Ε. που έχει σημεία αναφοράς το αστικό περιβάλλον και τη συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης απ' την αρχή του σχεδιασμού της. Ταυτόχρονα δήλωσε υπέρμαχος της αρχής της εταιρικότητας κάνοντας σαφή τη θέση του απέ-

ναντι στο σχετικό έλλειμμα που υπάρχει στη χώρα μας.

Ο Έλληνας Επίτροπος αναφερόμενος στις προτεραιότητες που βάζει η Ε.Ε. σχετικά με τη διαχείριση των απορριμμάτων, τόνισε πως αυτές εστιάζονται κυρίως στα εξής:

- Στη μείωση του όγκου των απορριμμάτων
- Στην ενίσχυση κάθε μορφής ανακύκλωσης αλλά και εναλλακτικής διαχείρισης απορριμμάτων.

Εν τω μεταξύ δύο σημαντικές προτεραιότητες που βάζει η Ε.Ε. είναι η εφαρμογή προγραμμάτων για τις περιοχές Natura και η προώθηση των εναλλακτικών πηγών ενέργειας.

Ο Σταύρος Δήμας ξεκαθάρισε πως η Ε.Ε. κατά τη διάρκεια της 4^{ης} Προγραμματικής Περιόδου δεν θέτει μέσα στις προτεραιότητες της τη δημιουργία χώρων υγιεινολογικής ταφής απορριμμάτων. (για το σχετικό θέμα και τους στόχους της Ε.Ε. ως προς τη διαχείριση ακολουθεί αναλυτικό ρεπορτάζ).

ΕτΠ: Πρωτοβουλίες για συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης στις μεταρρυθμίσεις

Η Αυτοδιοίκηση της Ελλάδας, όπως και άλλων πέντε κρατών μελών της Ε.Ε. αποκλείσθηκαν από το διάλογο που είναι σε εξέλιξη για την προετοιμασία του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων 2005-2008.

Αυτό ήταν ένα από τα στοιχεία σχετικής έρευνας την οποία έθεσε υπόψη της αντιπροσωπείας, στη διάρκεια γεύματος εργασίας, ο Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής Περιφερειών Γκέρχαρντ Στάλ.

Η Ελλάδα, όπως και οι υπόλοιπες πέντε χώρες μέλη, απέφυγαν να απαντήσουν στο σχετικό ερωτηματολόγιο της Επιτροπής Περιφερειών, καθώς δεν είχαν προβεί στις αναγκαίες διαδικασίες διαλόγου και δημοσίων διαβουλεύσεων.

Τα δεδομένα όμως ακόμα και στις περιπτώσεις των χωρών που απάντησαν δεν είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά για το βαθμό συμβολής και συμμετοχής της Αυτοδιοίκησης στα σχέδια δράσης της κάθε χώρας.

Στις περισσότερες περιπτώσεις όπου υπήρχε συμμετοχή των περιφερειών και των πόλεων ήταν κυρίως με τη μορφή υποβολής προτάσεων. Σε ελάχιστες χώρες οι πόλεις και οι περιφέρειες είχαν ουσιαστικό λόγο στον καθορισμό των μέτρων για τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

Με δεδομένα αυτά τα συμπεράσματα, όπως έκανε γνωστό στην ελληνική αντιπροσωπεία ο κ. Στάλ, η Επιτροπή Περιφερειών θα αναλάβει πρωτοβουλίες ώστε, να υποστηριχθεί η πλήρης συμμετοχή της Αυτοδιοίκησης στην πορεία προς την εφαρμογή της αναθεωρημένης Στρατηγικής της Λισσαβόνας. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος προωθείται η δημιουργία ειδικού Παρατηρητηρίου.

Η Επιτροπή Περιφερειών επιμένει στην υποχρέωση εφαρμογής της εταιρικότητας για την Αυτοδιοίκηση στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του συνόλου των ζητημάτων που αφορούν στην Προγραμματική Περίοδο 2007-2013.

Αξίζει να επισημανθεί ότι κατά τη διάρκεια της συζήτησης κατέστη σαφές ότι σε περιπτώσεις που οι αρμόδιοι φορείς των κρατών μελών καταθέτουν προτάσεις συγχρηματοδοτούμενων έργων χωρίς να έχει προηγηθεί ο απαραίτητος διάλογος, οι προτάσεις αυτές θα επιστρέφονται πίσω.

Η Επιτροπή Περιφερειών σε συνεργασία με τα μέλη της θα μπορεί να μπλοκάρει διαδικασίες χρηματοδότησης ακόμα και προτάσεων που έχουν κατατεθεί από υπουργεία. Αν οι φορείς και τα υπουργεία δεν έχουν ζητήσει και δεν έχουν λάβει υπόψη τις παρατηρήσεις -προτάσεις των περιφερειών και των πόλεων τότε ο φάκελος που θα φθάνει στις Βρυξέλες θα χαρακτηρίζεται ως «ελλιπής» και θα επιστρέφεται.

Αυτό μπορεί να προκαλέσει σε πολλές περιπτώσεις σημαντική ζημία σε ένα κράτος μέλος καθώς δεν θα μπορεί να εκταμιεύσει χρήματα που ενδεχομένως είχε προγραμματιστεί να αξιοποιηθούν σε συγκεκριμένα έργα και υποδομές.